

28 kwietnia 2015 – Budujmy kulturę bezpieczeństwa pracy

Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy World Day for Safety and Health at Work

Okolicznościowy plakat ILO w polskiej wersji językowej.

Corocznie 28 kwietnia na całym świecie organizowane są uroczystości związane ze Światowym Dniem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy. Pod tą nazwą świętowany jest przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP, ang. ILO), natomiast przez organizacje związkowe na całym świecie obchodzony jest jako Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych (związkowcy używają także nazw Międzynarodowy Dzień Pamięci o Pracownikach czy Międzynarodowy Dzień Żałoby).

Międzynarodowa Organizacja Pracy wspiera w krajach członkowskich organizację obchodów tego Dnia na zasadzie trójstronnej współpracy: przedstawicieli pracodawców, pracowników i organów władzy. Obchody organizowane na poziomie ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym są okazją do przeprowadzania kampanii promujących wiedzę o problematyce bezpiecznej i zdrowej pracy, a jednocześnie uczulającej członków społeczeństwa na wagę stosowania w pracy zasad bezpieczeństwa i ochrony zarówno środowiska pracy, jak i życia.

Każdego roku MOP ustala i proponuje temat przewodni obchodów, a instytucje krajowe mogą popularyzować także inne zagadnienia związane z problematyką bezpieczeństwa pracy. W tym roku tematem kampanii MOP jest:

Budujmy kulturę bezpieczeństwa pracy

Join in Building a Culture of Prevention on OSH

Kultura bezpieczeństwa jest związana z wysoką wartością zdrowia i życia człowieka oraz wyznaczeniem granicy pomiędzy koniecznym niekiedy ryzykiem a zapewnieniem bezpieczeństwa i ochrony przed zagrożeniami. Można ją oceniać na poziomie całego społeczeństwa, określonej grupy ludzi (np. organizacji czy przedsiębiorstwa), a także każdego pracownika. Na przykład w przedsiębiorstwie określa ona wartości i postawy w aspekcie bezpieczeństwa wspólne dla członków danej grupy, jest pochodną kultury całego społeczeństwa, członków danej grupy, poszczególnych osób oraz zwyczajów i zachowań przyjętych w konkretnym przedsiębiorstwie. Jej poziom w przedsiębiorstwie ma bezpośredni wpływ na postawy wobec kwestii bhp. Wysoka kultura bezpieczeństwa związana jest z poczuciem osobistej odpowiedzialności każdego pracownika za bezpieczeństwo i ochronę zdrowia w codziennej pracy. Występuje zależność pomiędzy poziomem kultury bezpieczeństwa w danym przedsiębiorstwie a efektywnością funkcjonującego w nim systemu zarządzania bhp.

W krajowej kulturze bezpieczeństwa pracy prawo do bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy jest respektowane na wszystkich poziomach. Kształtowanie tej kultury jest procesem dynamicznym, wymagającym zaangażowania wszystkich uczestników procesu pracy. Zarówno przedstawiciele rządu, jak i pracodawców oraz pracowników muszą brać w nim aktywny udział, poprzez m.in. system przepisów prawnych, odpowiedzialności i obowiązków. Najwyższy priorytet powinny mieć zasady ochrony człowieka w procesie pracy na wszystkich poziomach. Ważne jest m.in. budowanie nawyków bezpiecznego wykonywania pracy, przestrzegania zasad i przepisów bhp.

Kształtowanie tych dobrych zachowań wymaga wsparcia kadry kierowniczej. Należy zainteresować pracowników problemem poprawy bezpieczeństwa pracy w takim stopniu, aby oni zaakceptowali i realizowali program poprawy bezpieczeństwa. Ważne są pisemne instrukcje, wyjaśnienia i procedury, ale równie istotny jest dobry system komunikacji z pracownikami, w ramach systemu zarządzania bezpieczeństwem: rozmowy, szkolenia i motywowanie pracowników do reagowania na zagrożenia, zgłaszania zdarzeń potencjalnie wypadkowych. Dobre pomysły i inicjatywy pracowników warto przedstawić np. w formie plakatów. W ocenie ryzyka zawsze należy uwzględnić czynnik ludzki, który może być zawodny. Ważne jest także uczulanie całego społeczeństwa na te zagadnienia, w tym – dzieci i młodzieży.

W 2015 r. pojawiło się wiele źródeł informacji na temat przesłań Dnia 28 kwietnia i jego obchodów. MOP (dział zajmujący się m.in. problematyką bhp LABADMIN/OSH) opracowała strony internetowe w nowej interaktywnej formie. Powstał także dokument „Join in Building a Culture of Prevention on OSH”, zawierający wiele informacji związanych z problematyką ochrony pracy, działaniami i dokumentami MOP w tym zakresie, a także linków do różnego typu źródeł informacji (dokument ten został przetłumaczony na jęz. polski przez CIOP-PIB, jest do wykorzystania w ramach krajowej kampanii). MOP udostępniła na swych stronach przydatny komplet materiałów składający się z prezentacji, plakatu i broszury. Witryna MOP jest opracowana w 3 językach, a zamieszczone teksty można pobierać, tłumaczyć (z podaniem źródła) i rozpowszechniać. (www.ilo.org/safework/events/safeday/lang--en-/index.htm)

Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych International Commemoration Day (ICD) for Dead and Injured Workers

Związki zawodowe obchodzą Dzień 28 kwietnia bardzo uroczysto. Głównym koordynatorem obchodów jest Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych (International Trade Union Confederation, ITUC), która reprezentuje ponad 176 mln pracowników ze 162 krajów i terytoriów. Organizacje związkowe pamiętają w tym Dniu o poszkodowanych i zmarłych w wyniku wypadków i chorób zawodowych pracowników, ale także upowszechniają zasady zdrowej i bezpiecznej pracy. Organizowane są różnorodne formy obchodów – bardziej kameralne, takie jak spotkania wspominkowe, ale także uroczystości w organizacjach związkowych, kampanie promujące zasady bezpiecznej i zdrowej pracy, m.in. unikanie zagrożeń zawodowych, prawidłowe korzystanie ze środków ochrony indywidualnej.

W tym roku głównym hasłem obchodów związkowych jest:

Eliminujmy narażenie na niebezpieczne substancje w miejscu pracy

Removing exposure to hazardous substances in the workplace

W centrum uwagi są zawodowe zagrożenia, w tym powodowane niebezpiecznymi związkami chemicznymi, azbestem, a także najnowsze zagrożenia biologiczne, np. wirusem Ebola.

W 2015 r. ITUC utworzył w Internecie nowy portal zawierający informacje o Dniu i jego obchodach: www.28april.org. Informacje można znaleźć ponadto na portalach centrali różnych związków zawodowych, a galeria plakatów i zbiór różnych materiałów informacyjnych dostępna jest na stronach tworzonych przez ITUC i redakcję wydawanego w Wielkiej Brytanii czasopisma HAZARDS: <http://www.hazards.org/wmd/index.htm> lub <http://www.hazards.org/wmd/news.htm>. Informacje o Dniu i tegorocznych oraz organizowanych w latach wcześniejszych wydarzeniach zamieszczane są także w portalach społecznościowych, np. Facebook, YouTube, Twitter i Flickr.

28 kwietnia w Polsce

W naszym kraju 28 kwietnia został ustanowiony Dniem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy uchwałą Sejmu RP w 2003 r. Z inicjatywy NSZZ „Solidarność” od 1991 r. obchodzony jest pod nazwą „Światowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych”. W tym roku polskie obchody będą organizowane przez wiele instytucji i organizacji na poziomie ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym. Głównym akcentem będzie uroczyste posiedzenie Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP 28 kwietnia w Warszawie. Zaproszono na nie ok. 300 specjalistów – praktyków i teoretyków z zakresu problematyki bezpieczeństwa pracy, przedstawicieli instytucji ustawodawczych i nadzorujących, m.in. z PIP, GUS, ZUS, CIOP-PIB, pracodawców, a także krajowych organizacji związkowych (NSZZ „Solidarność”, OPZZ, Forum Związków Zawodowych i in.). Tematem przewodnim sesji będzie przestrzeganie zasad bezpieczeństwa, higieny i czasu pracy w dziedzinach gospodarki, w których występuje największa liczba wypadków przy pracy, tj. w budownictwie, górnictwie, transporcie i przetwórstwie przemysłowym.

Organizacje związkowe także organizują uroczyste obchody tego Dnia. Prezydium OPZZ 25 marca br. ogłosiło apel do swych członków z prośbą o jego szerokie upowszechnianie. W apelu wyraża m.in. niepokój o „daleki od oczekiwań stan dbałości o zdrowie i życie zatrudnionych”, podkreślając konieczność kontynuowania działań prewencyjnych na rzecz bezpieczeństwa pracy.

NSZZ „Solidarność” organizuje główne uroczystości we Wrocławiu w dn. 27 kwietnia pod hasłem: „Czy wewnętrzny zakładowy nadzór nad warunkami pracy jest wystarczający?”. Organizatorem jest Region Dolny Śląsk. Obchody Dnia planuje także dla swych organizacji członkowskich Forum Związków Zawodowych.

Barbara Szczepanowska

Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

Kontakt: baszc@ciop.pl

